

УДК 37.014

З. Я. Шацька,

к. е. н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та туризму,
Київський національний університет технологій та дизайну
ORCID ID: 0000-0003-1600-1481

Ю. А. Ісаченко,

магістрант кафедри бізнес-економіки та туризму,
Київський національний університет технологій та дизайну
ORCID ID: 0000-0003-1656-3433

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.9.95

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ КЕРІВНИКА ГРУПИ В АВТОБУСНИХ ТУРАХ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Z. Shatska,

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Business Economics and Tourism,
Kyiv National University Technologies and Design

U. Isachenko,

Master student of the Department of Business Economics and Tourism,
Kyiv National University Technologies and Design

FEATURES OF THE ORGANIZATION WORK OF THE GROUP LEADER IN BUS TOURS IN THE CONDITIONS PANDEMIC COVID-19

У статті досліджено особливості організації роботи керівника туристичної групи в автобусних турах в сучасних умовах. Доведено, що в сучасних умовах автобусні тури є одним з найпопулярніших видів туризму, який посідає третє місце серед інших видів туризму в Україні. Визначено, що в Україні найбільше користуються попитом тури в Європу, які класифікуються на: тури з нічними переїздами; тури без нічних переїздів; спецтури; економ тури; тури вихідного дня (вікенди). Організацією та супроводом автобусного туру здійснює керівник туристичної групи. Супроводжуючий туристичної групи — це штатний співробітник туристичного агентства або туроператора, який супроводжує групу туристів у туристичній подорожі по території країни та за кордоном, надає інформацію і туристичні відомості в місцях транзитного проїзду поза сферою компетенції місцевого гйда. В статті узагальнено вимоги, права та обов'язки керівника туристичної групи. Доведено, що керівником туристичної групи не може бути будь-яка особа, а тільки штатний працівник туристичного агентства, який несе особисту відповідальність за якість здійснення туру. Визначено умови в роботі супроводжуючого туристичної групи, що визначають його успіх, до яких віднесено: творчий підхід до всіх членів туристичної групи; вміння врахувати контингент груп; лідерство. Зазначено, що супроводжуючий туристичної групи може використовувати два типи лідерства: авторитарний і демократичний.

The article examines the peculiarities of the organization work of the head of the tourist group in bus tours in modern conditions. It is proved that in modern conditions bus tours are one of the most popular types of tourism, which ranks third among other types of tourism in Ukraine. It is determined that tours to Europe are most in demand in Ukraine, which are classified into: tours with night transfers; tours without night transfers; specials; economy tours; weekend tours (weekends). The advantages of using a bus as a tourist vehicle are determined. The head of the tourist group organizes and accompanies the bus tour. An escort of a tourist group is a staff member of a travel agency or tour operator who accompanies a group of tourists on a tourist trip across the country and abroad, provides information and tourist information in places of transit outside the scope of the local guide. The article summarizes the requirements, rights and responsibilities of the head of the tourist group. In the context of the COVID-19 pandemic, the responsibilities of the tour group attendant are extended to the implementation of anti-epidemiological measures and to increase the security of members of the tour group. The tour group attendant is personally responsible for: non-compliance by members of the tourist group with the rules of stay in the country in a pandemic; detection and non-notification of cases of coronavirus among members of the tourist group; refusal of the tourist group from self-isolation in case of detection or suspicion of coronavirus; refusal of a tourist or tourist group to take tests for coronavirus. It has been proved that the head of a tourist group cannot be any person, but only a full-time employee of a travel agency, who is personally responsible for the quality of the tour. The conditions in the work of the accompanying tourist group are determined, which determine its success, which include: creative approach to all members of the tourist group; ability to take into account the contingent of groups; leadership. It is noted that the accompanying tourist group can use two types of leadership: authoritarian and democratic.

Ключові слова: туристична індустрія, туристичні подорожі, автотранспортні засоби, обслуговування, супроводжуючий туристичної групи, пандемія COVID-19.

Key words: tourism industry, tourist travel, vehicles, service, accompanying tourist group, pandemic COVID-19.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток туризму в Україні суттєво впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, бу-

дівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання, і є одним із найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки [6]. Це дає поштовх до розвитку різних видів туризму в країні, найбільш популярним видом з яких є автобусні

тури. На сьогоднішній туристичною діяльністю в Україні займається понад 4 тис. підприємств, на яких працює близько 500 тис. осіб. Для обслуговування туристичних потоків задіяно більше 3 тис. лікувально-оздоровчих закладів, майже 1,5 тис. туристичних баз, готелів, мотелів і кемпінгів різних форм власності. За оцінками фахівців, Україна може приймати до 10 млн туристів на рік [2, с.100]. У 2019 році серед різних видів туризму третє місце за популярністю в Україні, за даними туроператора Accord Tour, займають автобусні тури. Приблизно 5% пакетних туристів обирають такий стиль відпочинку. Найбільше автобусних турів бронюють у міжсезоння [7]. Забезпечення якості організації автобусного туру передусім покладається на супроводжуючого — керівника туристичної групи. На практиці керівники туристичних фірм не приділяють значної уваги рівню професійної підготовки керівника туристичної групи, в більшості вважаючи, що ним може бути будь-яка особа. Однак передусім саме до супроводжуючих пред'являються претензії туристів, партнерів по організації обслуговування, від їх професійних якостей залежить імідж туристичної фірми.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням питань організації автобусних турів займалися такі науковці: Волков Ю.Ф., Герчикова І.М., Голубков Е.П., Драчева Е.А., Дурович А., Жаров А.І., Рябова І.О. та інші. Однак їх дослідження присвячені загальним питанням організації транспортного обслуговування туристів, менеджменту туристичної діяльності, проблемам розвитку туризму. Більшість наукових праць розкривають особливості організації роботи та підготовки менеджерів та керівників виробничих підприємств. Проблема підготовки супроводжуючих — керівників туристичних груп є не достатньо дослідженою.

МЕТА СТАТТІ

Метою дослідження є узагальнення особливостей організації роботи супроводжуючого туристичних груп в автобусних турах та виявлення особливостей його роботи в умовах пандемії COVID-19.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Автобусний тур — це унікальна можливість побачити безліч прекрасних країн Європи за одну поїздку. Щорічно кордон перетинають сотні тисяч туристів і навіть перепони в отриманні візи не зупиняють українців подорожувати закордон, їдучи автобусними турами по Європі. Найпопулярнішими автобусними турами взимку є тури Європою на Новий рік, великий потік туристів є і весною, в автобусні тури по Європі їдуть зазвичай на 8 березня, на травневі свята. В автобусні тури по Європі не тільки їдуть на свята, подорожують українці і в звичайні регулярні дати, тож обрати собі відпустку, щоб поїхати в автобусні тури по Європі можна цілий рік.

Високі темпи туристичних поїздок, що спостерігаються останнім часом, безпосередньо пов'язані з досягненнями науково-технічного прогресу в галузі транспорту. Виходячи з того, що "транспортні системи різних держав світу мають свої особливості, зумовлені такими чинниками, як географічне положення країни, природно-ресурсний потенціал, рельєф, клімат, ландшафт тощо. Тому різні країни мають різну структуру транспортного комплексу. Наприклад, рівнинні країни розвивають насамперед залізничний та автомобільний види транспорту; якщо є багато річок та озер — активно функціонує річковий транспорт; держави, які мають вихід до морів та океанів, обов'язково використовують морський транспорт; гірські країни та країни з великою територією активно розвивають повітряний транспорт" [5]. Зазначені особливості країн суттєво впливають на вибір туристами того чи іншого виду транспорту для подорожі, що залежить від багатьох причин, серед яких можна виокремити не тільки географічне положення країни, а й відстань,

ступінь розвитку країни загалом, наявність і розвиток транспортних засобів для туристичних перевезень [1, с. 56]. На сьогодні найбільш популярними серед туристів і дешевими є автобусні перевезення. Автобусні перевезення — це перевезення пасажирів за допомогою власних або орендованих автобусів. Завдяки своїй мобільності та відносній незалежності від транспортних комунікацій і розкладів автобусні подорожі дозволяють організувати маршрути по цікавих місцях у найбільш зручні для туристів терміни. Автобус — транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно. Пасажирський автомобільний транспорт, який використовується для перевезення туристів, представлений різноманітними видами автобусів, який відрізняється за призначенням і місткістю. За призначенням автобуси поділяють, в залежності від його конструкції на: міські, приміські, міжміські, міжнародного призначення (туристичні). Автобус як туристичний транспортний засіб найвигідніший під час короткострокових туристичних поїздок, міських оглядових екскурсій, поїздок пам'ятними місцями, групових туристичних подорожей з різною метою, подорожей для участі у спеціальних заходах. Туристичні фірми використовують автобуси для відвідування туристами концертів, спортивних та культурних заходів, обслуговування конгресів, ярмарків, виставок [1, с. 87]. Автобусний транспорт може також забезпечувати перевезення туристів на великі відстані (за розкладом або поза ним) та одноденні екскурсійні поїздки. Автобуси використовують і для організації трансферу, а також на внутрішньо маршрутному пересуванні туристів у країні перебування. Автомобільні перевезення в сфері туризму займають близько 40% всіх послуг, тому важливо, щоб туристи отримували в дорозі всі необхідні зручності в транспортному засобі, в якому вони переміщуються [2].

Перевагами використання автобусу як туристичного транспортного засобу є:

- комфортний для сидіння, огляду довкілля, обладнаний відповідно до вимог туриста;
 - практичний, не потребує попереднього бронювання місць, використання додаткових транспортних засобів;
 - не пов'язаний з певними маршрутами для руху;
 - надає можливість туристу огляду довкілля;
 - дешевий, порівняно з іншими видами транспорту.
- Автобусний тур коштує приблизно в 1,5—2 рази дешевше, ніж звичайний тур з авіа перельотом;
- ціна на автобусні тури не змінюється протягом усього сезону, незалежно від попиту.

Автобуси, відповідно до загальноприйнятої класифікації, відносяться до транспортних засобів категорії "D". За габаритної довжини вони поділяються на такі класи: особливо малий до 5,0 м; малий 6,0—7,5 м; середній 8,0—9,5 м; великий 10,5—12,0 м; особливо великий 16,5 м і більше. Моделі автобусів позначаються індексами, що складаються з чотирьох цифр. Перед індексами ставиться буквене позначення заводу-виробника. Туристичні автобуси призначені для екскурсійних та туристичних поїздок і мають додаткове обладнання кузова, радіо устаткування з мікрофоном. Автобуси категорії "люкс" мають бари, столи для переговорів на 26 пасажирів, кожний стіл обладнаний мікрофоном. В автобусі є відео система (VHS), епідіаскоп і телефакс. Автобуси напівтуристичного класу призначені для переїздів на невеликі відстані, трансфери тощо. Вони вміщують до 54 пасажирів і обладнані невідкидними сидіннями туристського класу.

Автобусні тури поділяються на:

1. Тури з нічними переїздами. В такому турі ночувати туристу доведеться автобусом, як правило 1—2 ночей в залежності від обраної туристичної подорожі.
2. Тури без нічних переїздів. У такому турі туристи ночують в готелі, але вартість туру при цьому є дорожчою.
3. Спецтури. Skorиставшись спец пропозицією по автобусним турам, можна з'їздити в подорож за ціною всього від 30—50 євро.

4. Економ тури. Так само як і спецтури є дешевими за ціною, але почувати необхідно автобусі.

5. Тури вихідного дня (вікенди). Якщо турист не може взяти тривалу відпустку або просто хочете змінити середовище на пару днів, то можна з'їздити закордон на вікенд.

Перевагами автобусних турів є:

1. За короткий час турист має унікальну можливість побувати одразу в декількох країнах (переважно автобусні тури захоплюють одразу дві-три країни) та ознайомитися з їхніми особливостями, культурою, історичною спадщиною, традиціями.

2. Маршрут такого туру планується ретельно, тому подорож є насиченою і це дозволяє туристу побачити декілька країн.

3. Ціна туру достатньо низька порівняно з турами з авіа перельотами.

4. Автобусні тури завжди складені таким чином, щоб кожен турист міг побувати, там де він хоче і іноді побувати навіть на трьох екскурсійних програмах в один день.

На відміну від інших видів туризму, в автобусному турі обов'язково повинен бути супроводжуючий (керівник) туристичної групи. Супроводжуючий туристичної групи — це штатний співробітник туристичного агентства або туроператора, який супроводжує групу туристів в туристичній подорожі по території країни та за кордоном, надає інформацію і туристичні відомості в місцях транзитного проїзду поза сферою компетенції місцевого гіда. Стати керівником туристичної групи може будь-який штатний працівник туристичного агентства або оператора, який відповідає наступним вимогам:

- має вищу освіту в сфері туризму;
- має свідоцтво про закінчення курсів з підготовки керівників туристичних груп;
- знає порядок оформлення фінансових документів (на проїзд групи, при розрахунках з готелем, рестораном, екскурсійним бюро та інших туристичних формальностей);
- знання положень та рекомендації міжнародних туристичних організацій;
- володіє та може використовувати основи психології при спілкуванні з туристичною групою;
- знає правила перевезення туристів і багажу на всіх видах транспорту, проходження митного та прикордонного контролю та їх особливості в різних країнах;
- знає та може використовувати методи надання першої (невідкладної) медичної допомоги учасникам туристичної групи;
- знає умови і порядок страхування туристів і керівника туристичної групи;
- володіє однією чи двома іноземними мовами.

Супроводжуючий туристичної групи повинен:

- бути фахівцем в даному туристичному напрямі, знати основні туристичні закони, митні і валютні правила країн, в яких відбувається тур;
- мати здатність до постійного оновлення та професійної адаптації до умов в країнах, в яких відбувається тур;
- мати хорошу історичну, географічну, художню, антропологічну і економічну підготовку для того, щоб мати можливість розповісти туристам про загальні риси культурної спадщини, або спадщини відвідуваних країн, бути здатним об'єднати між собою також відвідування різних міст та історичних пам'яток, парків разом з місцевими екскурсоводами, так щоб кожна туристична поїздка була новим відкриттям цивілізації і культури;
- бути здатним розбиратися і орієнтуватися в будь-яких географічних картах, схемах і планах;
- бути професіоналом, якого відрізняє точність, пунктуальність і порядок у всьому;
- бути комунікабельним, в його завдання входить встановлення добрих стосунків з туристами, клієнтами, замовниками, місцевими органами, екскурсоводами, персоналом у готелях та інших осіб;
- бути лідером, якого поважає і підкоряється вся туристична група;

— швидко і вчасно вирішувати будь-які проблеми туристів, які виникають впродовж туру (в разі хвороби, нещасного випадку, зникнення і викрадення документів, за допомогою необхідних контактів з посольствами, консульствами і поліцейськими дільницями).

До обов'язків супроводжуючого туристичної групи входить:

- представляти туристичне агентство для постачальників туристичних послуг і для туристів;
 - перевіряти і підтверджувати всі туристичні послуги;
 - контролювати наявність всіх учасників туристичної групи на момент від'їзду;
 - надавати учасникам туристичної групи детальну програму поїздки;
 - забезпечувати комунікабельність та доброзичливість між собою всіх членів туристичної групи, для того щоб група (сформована часто з людей, які не знайомі один з одним перед поїздкою) згуртувалася і стала єдиним туристичним колективом, в якому панує гармонійна атмосфера;
 - мати здатність вислухати та вирішувати скарги членів туристичної групи;
 - замінювати (в разі потреби) місцевого гіда, надаючи загальну інформацію про відвідувані місця і забезпечуючи всіх туристів компетентною допомогою в разі виникнення невеликих або ж серйозних труднощів, які можуть виникнути в туристичній поїздці;
 - дотримуватись заздалегідь розробленої програми туристичної поїздки за розкладом і часом призначених зустрічей;
 - забезпечувати виконання програми туру,
 - супроводжувати учасників туристичної поїздки;
 - допомагати у вирішенні можливих проблем, які можуть статися в поїздці (крадіжки, захворювання, нещасні випадки, пропажа документів поїздки, багажу, непідтвержені бронювання, невідповідні номери в готелі, тощо);
 - надавати альтернативні екскурсії, у разі виникнення непередбачених обставин в туристичній поїздці;
 - забезпечувати учасників туристичної групи вхідними квитками до музеїв і квитками для користування транспортними засобами;
 - розселяти туристів у готелях по маршруту і розсадження в автобусі, згідно з заздалегідь затвердженим ваучерами та схемами,
 - забезпечувати туристів країнознавчої інформацією в супроводі відео-та аудіо матеріалів,
 - взаємодія на маршруті з водіями автобуса, запрошеними гідами, офіційними службами,
 - бронювати і сплачувати (за потреби) за послуги ресторанів;
 - надавати перекладацькі послуги;
 - виконувати всі необхідні туристичні формальності, пов'язані з поїздкою;
 - виконувати всіх бюрократичні формальності, пов'язані з митницею і адміністративні формальності при поїздках за кордон;
 - вирішувати проблеми туристів, пов'язані з грошовими коштами та валютою;
 - контролювати дисципліну та правила поведінки туристів на маршруті;
 - надавати туристичному агентству докладного звіту про хід туристичної поїздки, інформуючи його про можливі труднощі, недоліки і проблеми, що виникли;
 - у разі затримки туру повідомляти туристичне агентство або туроператора про час вибуття або про відмову туристичної групи від подальшої подорожі та інші зміни на маршруті.
- В умовах пандемії COVID-19 обов'язки супроводжуючого туристичної групи розширюються на виконання проти епідеміологічних заходів та посилення безпеки членів туристичної групи. Якщо країна, в яку планується тур, знаходиться в зеленій зоні, то супроводжуючий туристичної групи повинен:

— ознайомитись з правилами перебування в цій країні в умовах пандемії та довести їх до відома та виконання усіх членів туристичної групи;

— виконувати всі необхідні туристичні формальності в цій країні в умовах пандемії;

— забезпечити масочний режим та режим дезінфекції усіх членів туристичної групи при посадці автобуса, при поїзді, відвідуванні екскурсій, в готелях, ресторанах, тощо;

— під час посадки в автобус забезпечити температурний контроль усіх членів туристичної групи.

Супроводжуючий туристичної групи несе відповідальність за:

— виконання і реалізацію програми туру вчасно і в повному обсязі;

— життєдіяльність всієї туристичної групи;

— порядок рахунків, касу, квитки і документи на всю групу;

— має право зняти з маршруту туриста, який грубо порушив правила поведінки.

В умовах пандемії COVID-19 супроводжуючий туристичної групи несе особисту відповідальність за:

— недотримання членами туристичної групи правил перебування в країні в умовах пандемії;

— виявлення та не повідомлення по випадки захворювання на коронавірус серед членів туристичної групи;

— відмову туристичної групи від самоізоляції у випадку виявлення або підозру на захворювання на коронавірус;

— відмову туриста або туристичної групи від здачі тестів на коронавірус.

У роботі супроводжуючого туристичної групи основною умовою, що визначає його успіх є:

— творчий підхід до всіх членів туристичної групи;

— вміння врахувати контингент груп. Якщо туристи відчують, що керівник робить це сумлінно, на високому професійному рівні, то можна бути впевненим, що інформація буде донесена до клієнта і їх потреби в пізнанні будуть досягнуті [18, с. 192];

— лідерство.

Супроводжуючий туристичної групи може використовувати два типи лідерства: авторитарний і демократичний. "Авторитарний лідер помітний у туристичній групі одразу. Він різко домінує над іншими членами, впевнений у собі, користується беззаперечним авторитетом. Його поважають, ним захоплюються. Такий лідер нерідко не рахується з чужою думкою і навіть не цікавиться нею. Але все це можливе тільки в певних межах, поки його діяльність служить на користь туристичної групи, а вона сама приймає і підтримує таку систему відносин" [4]. Демократичний лідер не видає готових рішень, ніколи сам не апелює до власного авторитету, не подає чужу ініціативу. Навпаки, "він сприяє найвищій активності кожного члена туристичної групи, а сам переважно маніпулює їх пропозиціями і думками. Зрештою, самі ці пропозиції і точки зору здебільшого виявляються результатом тактовного, непомітного впливу лідера на туристичну групу" [4].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

В умовах інтернаціоналізації та глобалізації світової спільноти, з одного боку, і активного впливу дестабілізуючих зовнішніх чинників (світовий тероризм, екологічні проблеми, економічні кризи і інше), з іншого боку, зміни світової ринкової інфраструктури туризму, які стають все більш очевидними [8], вимагають підвищення рівня підготовки керівника туристичної групи. Підготовка керівника туристичної групи не тільки підвищує рівень його професійної майстерності, а й забезпечує безперерйне проходження туру, зменшує рівень проблем та конфліктних ситуацій, підвищує якість туру.

Література:

1. Аріон О.В. Організація транспортного обслуговування туристів: навч. посібник. Київ: Альтепрес, 2008. 192 с.

2. Бабарицька В.К. Менеджмент туризму. Туроперайтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту: навч. посібник. Київ: Альтепрес, 2008. 288 с.

3. Винниченко І.І. Середовище турбізнесу: навч. посібник. Київ: Академперіодика, 2006. 320 с.

4. Коваль О.Д. Базові управлінські здібності в туристичній групі. Науковий вісник Ужгородського університету. 2011. Спецвип. 33. Ч. 4. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4701/1> (дата звернення: 15.09.2020).

5. Марценюк А.В. Основні засади розвитку транспортного туризму в Україні. Наука та прогрес транспорту. Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту. 2013. Вип. 5 (47). С. 24—32. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/2085/1/4.pdf> (дата звернення: 15.09.2020).

6. Мельник А.О., Чапліч І.А. Перспективи розвитку вітчизняного туризму в умовах євроатлантичної інтеграції. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 1. С. 76—80. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_1/zmist.files/_18.pdf (дата звернення: 15.09.2020).

7. Accord Tour Найбільш популярні напрямки серед українських любителів пакетних турів у 2019 р. URL: <https://www.uvidpustku.com/populiarni-napriamky-paketnyh-turiv/> (дата звернення: 15.09.2020).

8. Шацька З.Я. Глобальные предприятия туристической индустрии. Международный научный журнал "Paradigm of knowlege". 2018. № 1 (27). URL: <http://naukajournal.org/index.php/Paradigm/> (дата звернення: 15.09.2020).

References:

1. Arion, O. V. (2008), Orhanizatsiia transportnoho obsluhovuvannia turystiv: navch. posibnyk [Organization of transport services for tourists: textbook], Al'tepres, Kyiv, Ukraine.

2. Babaryts'ka, V. K. (2008), Menedzhment turyzmu. Turoperajtynh. Poniatijno-terminolohichni osnovy, servisine zabezpechennia tur produktu: navch. posibnyk [Tourism management. Tour operating. Conceptual and terminological bases, service support of a product tour: textbook], Al'tepres, Kyiv, Ukraine.

3. Vynnychenko, I. I. (2006), Seredovysche turbiznesu : navch. posibnyk [Tourism environment: textbook], Akademperiodyka, Kyiv, Ukraine.

4. Koval', O. D. (2011), "Basic management skills in the tourist group", Naukovyj visnyk Uzhhorod's'koho universytetu, Vol 33, no. 4, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4701/1> (Accessed 15 September 2020).

5. Martseniuk, L. V. (2013), "Basic principles of transport tourism development in Ukraine", Nauka ta prohres transportu. Visnyk Dnipropetrovs'koho natsion-al'noho universytetu zaliznychnoho transportu, vol. 5(47), pp. 24—32, available at: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/2085/1/4.pdf> (Accessed 15 September 2020).

6. Mel'nyk, A. O. and Chaplich, I. A. (2009), "Prospects for the development of domestic tourism in the context of Euro-Atlantic integration", Visnyk Khmel'nyts'koho natsion-al'noho universytetu, vol 1, pp. 76—80, available at: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_1/zmist.files/_18.pdf (Accessed 15 September 2020).

7. Accord Tour (2019), "The most popular destinations among Ukrainian fans of package tours in 2019", available at: <https://www.uvidpustku.com/populiarni-napriamky-paketnyh-turiv/> (Accessed 15 September 2020).

8. Shatskaya, Z. Ya. (2018), "Global Tourism Industry Enterprises", Mezhdunarodnyj nauchnyj zhurnal "Paradigm of knowlege", vol. 1(27), available at: [https://doi.org/10.26886/2520-7474.1\(27\)2018.2](https://doi.org/10.26886/2520-7474.1(27)2018.2) (Accessed 15 September 2020).

Стаття надійшла до редакції 18.09.2020 р.